

Úgy tartják, hogy a világ az emberi jogok alap gondolatát az angol Magna Chartából kapta (ami hat évszázaddal az iszlám megjelenése után jött létre), de a nyugati társadalmakban egészen a XVII. századig nem létezett az emberi jogok és állampolgári jogok fogalma. Az amerikai és a francia alkotmány tette gyakorlatba, és ezt követően jelentek meg különböző országok alkotmányai az alapvető emberi jogokra való hivatkozások. Leginkább azonban ezek a jogok csupán papíron léteztek, a mindennapi életben nem kapták meg az emberek. A XX. század közepén az ENSZ elkészítette az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, határozatokat hozott a megszárlások ellen és szabályzatokat állított fel ennek ellenőrzésére. De az ENSZ-nek olyan határozata, melynek betartását ki lehetne kényszeríteni.

Amikor az emberi jogokról beszélünk az iszlámban, akkor valójában Allah garantálta jogokat értjük alatta, nem pedig valamelyik király, uralkodótestület, kormány vagy diktátor által adott jogokat, melyek ahogy adattak, vissza is vonhatók. Isten emberi jogokkal ruházott fel bennünket, s nincs olyan törvényhozó testület, vagy kormány a világon, melynek joga lenne ezeket megváltoztatni, hatályon kívül helyezni, vagy eltörölni. Minden muszlimnak, illetve minden muszlim köztisztviselőnek el kell fogadnia, el kell ismernie ezeket a jogokat, és ki kell állnia értük. Amennyiben kételkedni kezdenek az Isten garantálta jogokban, vagy módosításokat, változtatásokat visznek véghez bennük, vagy a gyakorlatban szegik meg azokat, akkor a Korán világos ítélete velük szemben a következő: „Azok, akik nem az alapján ítélik meg, amit Isten leküldött, ők a hitetlenek.” (Korán 5: 44), illetve „Ők a vétkesek.” (5: 45).

Így, ha a vezetés úgy tekint a saját szavaira és döntéseire, hogy azok helyesek, és az Istenére pedig úgy, hogy azok helytelenek, az hitetlenség. Ha viszont helyesnek tartják az Isteni parancsokat, de szándékosan elutasítják azokat, és saját döntéseiket juttatják érvényre Istenével szemben, azok a vizsályszítók és a bajkeverők. Tehát minden olyan kormány, amely muszlimnak vallja magát, és mégis megsérti az Isten által szentesített jogokat, azok a két kategória egyikébe tartoznak: vagy hitetlenek, vagy bajkeverők.

Az Isten szentesítette jogok örökérvényűek, nem képezik tárgyát semmiféle módosításnak, sem hatályon kívül helyezésnek.

Alapvető emberi jogok

E jogok azért illetnek meg bennünket, mert emberi lények vagyunk. Így minden embert megilletnek, függetlenül attól, hogy melyik országban élnek vagy, hogy hívők-e.

Minden muszlimnak kötelessége elismerni ezeket a jogokat és teljesíteni az ezirányú kötelezettségeket.

1. Az élethez való jog

A legfontosabb alapvető jog az élethez való jog, az emberi élet tisztelete. A Szent Korán lefekteti, hogy: „*Ha valaki megöl egy emberi lényt anélkül, hogy [annak halála megtorlás lenne] valaki más [megöléséért], vagy azért, hogy az romlást [okozott volna] a földön, akkor az olyan mintha megölné az egész emberiséget...*” (Korán 5:32).

A halálbüntetést – gyilkosság, vagy a romlás terjesztése esetén – csak megfelelő és hozzáértő bíróság szabhatja ki. Senkinek, semmilyen körülmények között nincs joga, hogy önkényesen emberi életet oltson ki bosszúból, vagy rossztett okozása miatt. Egy másik Koránidézet szintén kimondja: „*Ne ölj meg egy lelket sem, melyet Allah tilalmasnak nyilvánított, csak jogi eljárásal...*” (Korán 6:151).

A Próféta (béke legyen vele) azt állította: „A legnagyobb bűn: az Istennel való társítás és az emberi lélek megölése.” (at-Tabari)

Mind a Koránban, mind a Próféta (béke legyen vele) mondásaiban a lélek szó (nefsz) határozatlan esetben részletezés nélkül szerepel, így a rendelkezés minden emberre vonatkozik és magának az emberi életnek az elpusztítása lett megtiltva.

2. Az élet megmentéséhez való jog

Közvetlenül az élethez való jog kinyilvánítása után, az Isten azt mondja: „*Aki ellenben életben tart valakit olyan az, mintha az összes embert életben tartotta volna életben.*” (Korán 5:32). Számos formája lehet a haláltól való megmentésnek. Az ember – nemzetiségétől,

származásától, vagy bőrszínétől függetlenül – lehet beteg, vagy sebesült. Ha megtudjuk, hogy valakinek a segítségünkre van szüksége, kötelességünk gondoskodni betegségének vagy sebének kezeléséről. Ha éhségtől haldoklik, kötelességünk etetni őt. Ha élete forog kockán, kötelességünk megmenteni őt.

3. A női erkölcs (szemérem) tiszteletben tartása

Az iszlámban a harmadik alapvető emberi jog a női szemérem tiszteletben tartása és oltalmazása minden körülmény között, függetlenül attól, hogy mely néphez, valláshoz tartozó nőről van szó. A muszlim ember soha, semmilyen körülmények között sem gyalázzhat meg egy nőt. A Koránban ez áll: „*Tartsátok távol magatokat a paráználkodástól!*” (17:32). Minthogy a női szemérem meggyalázása tiltott az iszlámban, az a muszlim, aki ilyet tesz, nem menekülhet ennek büntetése elől: vagy az evilágon, vagy a túlvilágon bűnhődik.

4. Az élet alapvető feltételeihez való jog

Erről a gazdasági jellegű jogról a Korán az alábbi parancsolja: „*És javaikban jogos része van a koldusnak és a szűkölködőnek.*” (Korán 51:19). Az elrendelés szavai azt mutatják, hogy ez egy határozott és kikötés nélküli parancs. Továbbá ez a parancs Mekkában, az iszlám állam megalapítása előtt jött le, amikor a muszlimoknak főleg nem muszlimokkal álltak kapcsolatban. Az idézet világosan kifejezi, hogy bárkinek, aki segítséget kér és bárkinek, aki nélkülözésben szenved, jogos része van a muszlim ember tulajdonában, vagyonában, állampolgárságától, etnikumától stb. függetlenül. Ha valaki képes segíteni, akkor az kötelességgé válik számára.

5. Az egyén joga szabadsághoz

Az iszlám egyértelműen és határozottan megtiltja, hogy szabad embert foglyul ejtsenek, rabszolgává tegyenek, vagy eladjanak rabszolgának. Erről a Próféta (béke legyen vele) azt mondta: „Háromféle ember van, akiknek a vádlója leszek a Feltámadás Napján. Ezek közül az egyik az, aki rabszolgává tesz egy szabad embert, azután eladja és „megeszi” ezt a pénzt.” (al-Bukhari). A Próféta (béke legyen vele) szavai is általánosak, nem

csak egy meghatározott nemzetre, népre, vagy vallásra vonatkoznak, hanem mindenkire. Európa nagyon büszkén állítja, hogy eltörölte a rabszolgaságot a világon, annak ellenére, hogy még a XIX. század közepén is részt vett a rabszolga kereskedelemben. A nyugati hatalmak leigázták Afrika nagy részét, foglyul ejtették a szabad embereket, rabszolgáskorba kényszerítették, és gyarmataikra szállították őket, akik az állatokénál is rosszabb bánásmódban részesültek. Az iszlám úgy oldotta meg a rabszolgaság problémáját Arábiában, hogy a rabszolgáik felszabadítására bátorította az embereket. Ennek hatására 30-40 év leforgása alatt megoldódott a rabszolgaság problémája Arábiában. Ezt követően – az iszlám állam korában – a háborúk során fogságba esett katonákat, harcosokat az iszlám kormány tartotta el addig, amíg ki nem cserélték őket fogságba esett muszlimokra, vagy ki nem váltották őket. Azokat az embereket, akiket az államuk nem cserélt ki vagy nem váltott ki, a muszlim kormány kiosztotta azok között a muszlim katonák között, akik elfogták őket. Ez emberibb megoldás volt a foglyok legyilkolása vagy deportálása és kényszermunkára fogása, a nők prostitúcióra kényszerítése helyett. A foglyok így családokhoz kerültek, akiket a muszlim állam kötelezett a megfelelő bánásmódra. Ennek a politikának a hatására a muszlimokhoz került foglyok többsége felvette az iszlám vallást és leszármazottaik között számos jelentős tudóst, államférfit és hadvezért találunk.

6. Igazsághoz (méltányossághoz) való jog

Ez nagyon fontos és értékes jog, amellyel az iszlám minden embert felruházott. A Szent Korán lefekteti: „Ne indítson benneteket túlkapások elkövetésére [bizonyos] emberek iránti gyűlölet.” (Korán 5:2). „És ne indítson benneteket [bizonyos] emberek iránti gyűlöletek arra, hogy eltérjete az igazságtól! Legyetek igazságosak! Ez közelebb áll az istenfélelemhez.” (Korán 5:8). A Korán ezt egy másik helyen szintén megerősíti: „Ti hívők! Ha Allah előtt tanúként léptek föl, legyetek sziklaszilárdak a méltányosságban!” (Korán 4:135).

A muszlimoknak tehát nem csupán barátaikkal, hanem még ellenségeikkel is igazságosnak kell lenniük. Vagyis az iszlám által megkövetelt igazságosság nem korlátozódik egy ország polgáira, egy népre, vagy csak a muszlimokra, hanem kiterjed az egész emberiségre.

7. Az emberek közötti egyenlőség

Az iszlám nem csupán elismeri az emberek teljes egyenlőségét, bőrszínüktől, származásuktól és nemzetiségüktől függetlenül, hanem ezt a gyakorlatban is alkalmazza. Allah a Szent Koránban leszögezte: „Ti emberek! Férfitől és nőtől teremtettünk benneteket”, tehát az egész emberiség egy család, egy apa és egy anya leszármazottai. „És [törzs]szövetségekké és törzsekké tettünk benneteket, hogy [leszármazásotok alapján] ismerjétek meg egymást!” (Korán 49:13). Az emberiség különbözősége Isten akaratából van, de nem jelent alá- és fölérendeltséget a népek, nemzetek között, ugyanis: „Allah előtt az a legnemesebb közületek, aki a legistenfélőbb.” (Korán 49:13). Vagyis az egyik ember felsőbb-sége a másik felett csakis az az istenfélelemben, a személység nemességében és az erkölcsben keresendő, nem a bőrszínben, a nyelvben vagy a nemzetiségben. Így tehát senkit sem lehet megkülönböztetni bőrszíne vagy származása alapján. Mohamed próféta (béke legyen vele) azt tanította: „Egy arab sem áll egy nem arab felett, és egy nem arab sem áll egy arab felett. Egy fehér sem felsőbbrendű egy feketével szemben, sem egy fekete egy fehérrel szemben. Mindannyian Ádám fiai vagytok, és Ádám agyagból teremtett.” (al-Bajhaqi). Az iszlám szerint Isten az egyenlőség jogát az ember veleszületett jogaként adta meg.

8. Együttműködés és az együttműködés megtagadásának joga

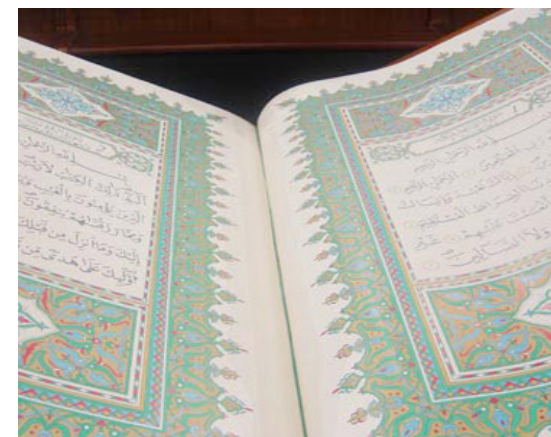
Az iszlám egyetemesen előírja: „Segítsétek egymást a jámborságban és az istenfélelemben, de ne legyetek egymás segítőtársai a bűnben és a túlkapásban!” (Korán 5:2). Ez azt jelenti, ha valaki nemes és igazságos munkába kezd, éljen bárhol a világon, joggal számíthat a muszlimok támogatására és aktív együttműködésére. Ellenkezőleg, ha valaki bűnös tevékenységet folytat vagy túlkapásra vetemedik, még ha az illető a legközelebbi rokonunk vagy szomszédunk is, nem várhatja a muszlimok támogatását, segítségét, aktív együttműködését a nép, az ország, a nyelv vagy a nemzet nevében sem. A muszlimok elleneznek minden igazságtalanságot és az igazságtalan tettek nem találnak támogatásra közöttük, de támogatnak minden igazságos és jó dolgot, cselekedetet, s ha erre nem képesek, akkor fohászkodnak ezek sikeréért.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

9. szám

EMBERI JOGOK AZ ISZLÁMBAN

Magyarországi Muszlimok Egyháza

1116 Budapest, Sáfrány utca 43.

Mobil: +36 20 204 5852

Tel.: +36 1 208 4040

<http://www.iszlamegyhaz.net/>